

DGNB Diamant - Rådet for Bæredygtigt Byggeri

Vurderingskoncept for arkitektonisk kvalitet i et bæredygtighedsperspektiv

Projekt: NFX16-360 Håndværkskollegiet

Bygherre: Fonden for Håndværkskollegier

Arkitekt: Cubo Arkitekter A/S / Danø Arkitektur ApS

Fagdommerkomité: Anita Munch Jensen (byMUNCH by- og landskabsarkitektur), Hans Jørgen Vesthardt (Vesthardt Arkitekter), Rasmus Kierkegaard (LINK Arkitektur)

Projektstatus: Som udført

Bedømmelse ved Trin 2, 12.03.2024 Gennemsnit = Fremragende

Generel tilbagemelding

Den 12. marts blev der afholdt en veltillæggende bedømmelses session af Håndværkskollegiet i Horsens, med deltagelse af bygherre BRF fonden, projektets udførende håndværkere, den samlede rådgiver gruppe, DGNB sekretariatet og de af Akademisk Arkitektforenings 3 udmeldte fagdommere.

BRF fonden har taget initiativ til at opføre dette generøse projekt som et led i en, for samfundet anerkendt, problematik; manglen på søgning til de håndværksmæssige uddannelser. Projektets ide er gennem anerkendelse af både den klassiske håndværksmæssige kunnen, samt spændende nye digitale og robotstyrede hjælpeværktøjer til praktisk fremstilling af kvalitets byggeri, at sætte denne agenda i fysisk form. Der skabes rum til fokus på mere praksis ved opførelse af Håndværkerkollegier i DK - dette er det første af flere.

Med Håndværkskollegiet er Horsens kommet på arkitekturverdenskortet. Samlet set vurderes Håndværkskollegiet at have værkarakter; det er et referencebyggeri og et eksempel på hvor betydningsfulde bygherrer er for den fortsatte udvikling af det danske håndværk. Det er et eksempel på et nybyggeri der tager alle parametre med i den tvingende nødvendige bæredygtige omstilling frem mod mere bæredygtigt byggeri.

Et enigt dommerpanel, vurderer projektet som et fremragende eksempel på, at alle parametre i DGNB Diamant-ordningen er indarbejdet i projektet og projektet opnår således status som DGNB Diamant udmærket nybyggeri.

EVALUERINGSKALA

Samlet bedømmelse fremragende eller fortrinlig giver udmærkelsen DGNB Diamant DGNB Diamant (Trin 2)

BEDØMMELSE / EVALUERING

Fremragende		DGNB Diamant (Trin 2)
Fortrinlig		DGNB Diamant (Trin 2)
God		
Jævn		
Tilstrækkelig		
Utilstrækkelig		
Ringe		

VÆGTNING

Kriterier kan vægtes efter relevans i forhold til opgavens præmisser.

Vægtes et kriterie mindre, skal det begrundes

	Relevant
	Delvist relevant
	Ikke relevant

	FUNKTIONALITET	HOLDBARHED	SKØNHED
<p>STED [Byggeriets form, ydre optræden og relation til stedet]</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan skaber projektet rumlige sammenhænge, som styrker aktiviteter i udveksling med omgivelserne?)</i></p> <p>Bedømmelse: FORTRINLIG</p> <p>Kommentarer: Flot hovedgreb der, fra ide til detaljering, forstærker ideen om at lave et kollegie, der er målrettet de unge og øger attraktiviteten og prestigen ved at uddanne sig i håndværksfagene. Højt arkitektonisk niveau, der ligeledes kan inspirere og fungere som et forskelligartet "løsningskatalog" for de enkelte fag. Fin hoveddisponering med "den urbane plads", søen og "boligområdet", der sammen skaber forskelligartede rum, hvis skalering og detaljering passer smukt til kollegiets mange funktioner, og ligeledes sammenkobler bygningernes indfunktioner med de nære udearealer. Kvaliteten ses særligt i bebyggelsens indre ude- og inderum, som fremstår flotte og særdeles gennemtænkte. Håndværkerkollegiet er placeret på en særlig svær grund med mangeartede omgivelser, som stadig er under udvikling. Grunden er rummelig, det samlede bygningsanlæg kunne have haft en mere bymæssig karakter med denne centrale placering i bykonteksten. Ved at reducere det samlede fodaftryk kunne man have prioriteret placeringen over for Banegården højere og dermed frigjort plads til en udvidelse med et savnet smedeværksted. Store stålkonstruktioner kunne have været brugt til at eksponere smedefaget. Flot, mangfoldigt plantevalg, der spiller flot sammen med de forskellige uderums karakterer. Man har valgt en beplantning hvis funktionalitet er meget menneskeligt baseret fremfor mere bæredygtighedsbaseret mod f.eks. insekter og vandrensning.</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan styrker projektet stedets identitet og kulturelle værdier?)</i></p> <p>Bedømmelse: FREMRAGENDE</p> <p>Kommentarer: Mange fine steder med forskellige oplevelser, der med sikker hånd leder de unge tilgængeligt og smukt gennem området eller ind i kollegiets mange faciliteter. Holdbare, smukke og driftssikre overflader med stor kvalitet både i materialitet og detaljering. Udearealerne er pt. lavt programmeret, og der er indlagt en proces, hvor de unge selv er med til at møblere udearealerne. Dette er et godt, fællesskabsdannede og robust greb, der både sikrer nutidens anvendelse, men også styrker muligheden for forandring over tid.</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan medvirker projektet til at styrke oplevelsesmæssige kvaliteter i sine omgivelser?)</i></p> <p>Bedømmelse: FREMRAGENDE</p> <p>Kommentarer: Smuk strategi, der understreges i formen fra den store skala og helt ned i detaljen. Stor skønhed i det "indvendige" uderum mellem bygningerne med flotte materialer, som både i detalje og materialitet er smukke i mange år. Flot detaljering i sammenhængen mellem inde og ude, såsom det beplantede indvendige atrium, de små siddener ved indgangszonerne, gentagelsen af de indbyggede møbler (inde/ude) og gulve, der smukt løber ind og ud af bygningerne. Et meget smukt projekt.</p>

	FUNKTIONALITET	HOLDBARHED	SKØNHED
<p>DISPOSITION [Byggeriets indvendige disposition og rumlige relationer]</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan skaber projektet mangfoldige rammer for sociale relationer og udvikler dispositionen intentionerne i programmet fuldt ud?)</i></p> <p>Bedømmelse: FREMRAGENDE</p> <p>Kommentarer: Projektets plan formår at komponere en veldisponeret plan som kombinerer programmets intentioner om at skabe de bedst mulige rammer til / potentiale for understøttelse de sociale relationer / social bæredygtighed. Det gælder både internt i bebyggelsen mellem værkstedslængen, adm. og de 6 boligenheder samt den samlede placering i byen hvor der rækkes ud og inviteres ind, Mod vest, Banegårdsgade hvor portåbninger mellem værkstedernes bygningskroppe, placeres under det sammenbindende tag grid som inviterer til "kom ind og kig, vi arbejder med håndværk." Mod Godsbanegade er kollegiets administrations afd, naturligt placere med synlig hovedindgang kig til banegården. Mod øst ligger boliggrupperne som sammenbindes med byhaver mod den grønne kile øst.</p>	<p><i>(Eksempel: Er det tydeligt markeret hvilke rum og bygningsdele elementer, der er mere varige, og hvilke der har mere omskiftelig karakter i formgivning, konstruktion og materialevalg?)</i></p> <p>Bedømmelse: FREMRAGENDE</p> <p>Kommentarer: Projektet, det byggede sammenstilles og bygges så alle sammenstillede og sammenbyggede enkelte bygningskomponenter og bygge tektonikker eksponeres som en samlet komposition af bygningskomponenter, med synlige samlinger, bygningen kan principielt skilles af flyttes og stilles op igen, en væsentlig parameter for genbrug, recirkulering og upcycling. På værksteds- og administrationsbygningerne beskyttes de udvendige Douglas træ søjler af det store tag / tag grid, den tagbærende træ søjle konstruktionen 9 x9 meter, væsentligt den bærende grundkonstruktion som skal være og er således langtidsholdbar. De murede ydervægge af genbrugstegl eksponeres naturligt som en langtidsholdbar facade. Interiøret er tydeligt skabt ud fra sund fornuft vurderinger i interiørets formgivningen / valg. Hvor er der valgt varige bygningsdele og hvor der er valgt materialer og bygningsdele af mere omskiftelig / udskiftelige bygningsdele hvilket er tydeligt eksponeret.</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan byder projektet på markante oplevelsesmæssige kvaliteter i udformning af rum, konstruktion og materialevalg?)</i></p> <p>Bedømmelse: FREMRAGENDE</p> <p>Kommentarer: Det samlede bygningsanlæg Håndværkskollegiet skaber, er sted i Byen hvor kvalitets håndværket eksponeres på fornem vis. De klassiske håndværk; maler, snedker, tømrer og murværk både fra forskellige tidsepokers teglforbänder fra gamle dage til nutiden. Moderne digitale, robot teknologier er fuldt integreret i fremstillingen af og især i bearbejdningen af trækonstruktionernes samlingsdetaljer i cnt fræsning i interiørets snedker fremstillede elementer. Elementer fra de historiske godsbanebygninger der har været på stedet, som nu som nedrevet, har givet inspiration til værkstedsbygningens horisontale tag grid i en moderne robotfremstillet byggeteknik. Der er evidens for at træ nedbryder CO2, hvorfor træ er anvendt konsekvent i velvalgte forskellige træsorter, i forhold til hvor de forskellige træsorters har forskellige spidskompetencer. Der er særdeles mange atmosfærefyldte indre rum med højt til loftet som iscenesætter en ærlig konsekvent byggeteknik baseret på moderne detaljering, som vidner om at alle involverede har gjort sig særlig umage med at skabe et samlet kvalitativt "gesamtkunstwerk" til inspiration for fremtidens håndværkere.</p>

	FUNKTIONALITET	HOLDBARHED	SKØNHED
<p>DETALJERING [Byggeriets tekniske løsninger, installationer og detaljering]</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan styrker detaljeringen brugernes udbytte af rumlige kvaliteter som lys, luft, lyd og orientering? Hvordan er løsningerne lette at forstå og anvende for brugerne?)</i></p> <p>Bedømmelse: FREMRAGENDE</p> <p>Kommentarer: Den meget konsekvente brug af få materialer og enkle styrende principper for detaljering, f.eks. den konsekvente brug af skyggenot i overgange mellem bygningsdele, bidrager til skabe en helstøbt oplevelse for brugerne, hvor komplekse rumligheder opfattes i harmoni og danner en samlet helhedsopfattelse på trods af forskellige funktionaliteter, som spænder fra værksteder til intime boligmiljøer. Valget af forskellige murforbandter og byggeteknikker formidler i detaljen en lang og varieret byggetradition uden at overskygge det samlede helhedsindtryk og viderebringer på forbilledlig vis håndværksfagets rødder som et subtilt bidrag til beboernes læring omkring arkitektonisk kvalitet.</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan vil projektets materialevalg, patinerung, farvesætning og ornamentik medvirke til at forlænge bygningsdelens levetid og fremme social accept og påskønnelse?)</i></p> <p>Bedømmelse: FORTRINLIG</p> <p>Kommentarer: Der er gennemgående brugt materialer som er robuste og tåler brug med fokus på, at særligt udsatte områder kræver særlige tiltag, f.eks. fodlister i hårdt træ og cementbaseret plader i murerværkstedet. Genbrugsteglen er naturligt forpatineret og bidrager med et varieret farvespil i murværket, som gør det levende og taktilt. Det udvendige træværk et kun let overfladebehandlet vil patinere meget forskelligt alt efter hvor udsat det er for vejret, og demonstrerer derved træets egenskaber, men risikerer også misfarvninger, som evt. skal tages hånd om senere, hvilket også kan bidrage til beboernes læring. Den gennemgående brug af træ på indvendige overflader medvirker til en varm og imødekommende atmosfære, og den gennemtænkte detaljering af de indbyggede møbler og nicher både indvendigt og udvendigt medvirker til at bibringe et indtryk af en høj kvalitet og en gennemtænkt fokus på brugeren.</p>	<p><i>(Eksempel: Hvordan bærer projektets tekniske løsninger en stærk fortælling om byggeriet tilblivelse og dets byggekultur?)</i></p> <p>Bedømmelse: FORTRINLIG</p> <p>Kommentarer: Projektet eksponerer, særligt fremherskende i værkstedsfløjen, at konstruktion, byggeteknik og installationer uden "indpakninger" kan frembringe en ærlig og indtryksfuld arkitektur, hvor samlingernes detaljering udgør den eneste nødvendige ornamentik. Hermed videreformidler arkitekturen bygningens tilblivelse og opbygning og kan bidrage til vigtig læring for kollegiets beboere. I boligafsnittet er volumenerne tilpasset til at møde den menneskelige skala, og detaljering er ligeledes forfinet lidt i forhold til værkstederne ligesom brugen af egetræ i interiøret tilfører et raffinement som alt sammen medvirker til at skabe en behagelig og "hjemlig" atmosfære. Adskilte bygningsdele og demonterbare vægoverflader medvirker til at fremhæve byggeriets enkelte elementer og skabe en let opfattelig forståelse af husenes opbygning.</p>